

สุนิลชา สัตบุศย์. (2562). กระบวนการผลิตและแนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์
รายการ “เส้นทางสุขภาพ”. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การจัดการการสื่อสาร). จันทบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บวรสรรค์ เจียดำรง นศ.ด. (นิเทศศาสตร์)

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ คังคะศรี ปร.ด. (การจัดการเทคโนโลยี)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ปัจจุบันรายการโทรทัศน์ที่มีรูปแบบเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย กำลังเป็นที่สนใจจากผู้ชม เนื่องจากคนไทยและคนทั่วโลกต่างหันมาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมสนับสนุน โครงการที่เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยให้เป็นระบบหลักของประเทศ คู่ขนานไปกับการแพทย์แผนปัจจุบันมาโดยตลอด และจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า รายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยจากผังรายการโทรทัศน์พบว่ามีสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ ของสถานี ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่องกระบวนการผลิตและแนวทางการพัฒนารูปแบบรายการโทรทัศน์ รายการ “เส้นทางสุขภาพ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์กระบวนการผลิตรายการ “เส้นทางสุขภาพ” สำหรับประชาชนในจังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อพัฒนารูปแบบรายการ “เส้นทางสุขภาพ” สำหรับประชาชนในจังหวัดจันทบุรี การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์เนื้อหา จำนวน 26 คน ได้แก่ กลุ่มผู้ชมรายการเส้นทางสุขภาพ กลุ่มผู้ผลิตรายการเส้นทางสุขภาพ และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการผลิตรายการ “เส้นทางสุขภาพ” มี 3 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการผลิตรายการ (Pre - production) ขั้นตอนการผลิตรายการ (Production) และขั้นตอนหลังการผลิตรายการ (Post - production) ที่นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก และแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ หากมีการวางแผน (ขั้นตอนเตรียมการ) ไว้ดีแล้วจะสามารถจินตนาการเรื่องราว (ขั้นตอนการผลิตรายการและขั้นตอนหลังการผลิตรายการ) จนจบได้บนพื้นฐานของการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยมีผู้นำที่มีหน้าที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการวางแผนดำเนินการและตัดสินใจได้ดีในฐานะผู้ผลิตรายการ 2) แนวทางการพัฒนารูปแบบรายการ “เส้นทางสุขภาพ” สำหรับประชาชนในจังหวัดจันทบุรี เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้

(1) สร้างการมีส่วนร่วมกับรายการ โดยเปิดช่องทางให้ผู้ชมได้ร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ (2) สร้างความน่าสนใจให้กับรายการ เช่น มีผู้ร่วมรายการที่เป็นบุคคลสาธารณะเป็นผู้นำทางความคิด (3) สร้างแรงจูงใจในการชมรายการ ด้วยการแจกของรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ (4) การถ่ายทอดเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพ ร้อยเรียงเรื่องราวให้เป็นขั้นตอนไม่วกไปวนมา (5) การถ่ายทอดความรู้เป็นไปอย่างสนุกสนาน ด้วยการใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการมากเกินไป (6) สร้างคุณค่าให้กับเนื้อหา โดยการอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่มาที่หลากหลายรอบด้าน และน่าเชื่อถือได้ (7) เพิ่มข่าวสารสาธารณะน่าสนใจ ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์เกี่ยวข้องกับประเด็นของรายการในแต่ละตอน (8) เวลาที่เหมาะสมในการรับชมรายการเฉลี่ยตอนละ 25 นาที (9) พัฒนาทักษะการรับรู้ของผู้ชมรายการ โดยผู้ชมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติในการดูแลสุขภาพอย่างเห็นผล (10) ตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์และความรู้สึก ผลิตรายการที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกผ่อนคลายและได้สาระ ดังนั้นผู้ผลิตรายการจึงควรพัฒนาปรับปรุงรูปแบบรายการเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มคนรักสุขภาพ ตอบโจทย์ในทุกรูปแบบการใช้ชีวิตของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มุ่งชี้นำสังคมไทย ในด้านสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิต นำเสนอสาระประโยชน์ให้มีความใกล้ชิด ผสมผสานกับศิลปะการนำเสนอ และผู้ชมรายการสามารถสัมผัสได้

คำสำคัญ : กระบวนการผลิตรายการเส้นทางสุขภาพ, รูปแบบรายการเส้นทางสุขภาพ, ผู้ชม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Sunilcha Sattaboot. (2019). **Production Process and Development for the Television Program**

“The Road to Health”. Thesis M.Com.Arts. (Master of Communication Arts). Chanthaburi:
Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Bavonsan Chiadamrong Ph.D. (Communication Arts)

Chairman

Associate Professor Ph.D. (Technology Management)

Member

Abstract

At present, there are many television programs relating to Thai traditional medicines and herbs that have gained popularity among TV viewers. This is because Thai people and people worldwide have placed more importance on taking care of both their physical and mental health. Also, the government has supported the projects related to Thai traditional medicines and has made them a major system of the country, parallel to conventional medicines. Based on the preliminary study, it was found that the proportion of television programs related to Thai traditional medicines and herbs on television broadcast schedules was relatively small compared to other television programs. Therefore, the researcher was interested in conducting a study on production process and guidelines for developing the television program entitled “The Road to Health” for people living in Chanthaburi Province. The purposes of this study were: 1) to analyze a production process of the program “The Road to Health” for viewers in Chanthaburi Province, 2) to develop a modeled television program for “The Road to Health” for these viewers. To collect the data, this qualitative study employed the techniques of observation, in-depth interview, and content analysis. There were 26 informants, including the audience of the program, “The Road to Health”, the program producers, and experts on television media.

The results of the study revealed that, firstly, there were three main steps involved in producing the TV program “The Road to Health”. These included pre-production, production, and post-production. Each step was interrelated systematically. In other words, if the pre-production was well-planned and systematic, the steps of production and post-production would be manageable based on a team-work and under the supervision, planning, and decision-making of a leader who

was a producer. Secondly, regarding the guidelines for developing the program “The Road to Health”, these included giving an opportunity for viewers to express their opinions towards the program, arousing the viewers’ interest, such as inviting a public figure to participate in the program, motivating the audience by giving away free gifts related to health care, delivering effective content with a chronological sequence and order, disseminating knowledge in a lively manner with an appropriate level of language that was not too formal, creating value-added content by giving various and reliable cited sources, and adding more interesting public news by relating information to the content broadcast in each episode that lasted approximately 25 minutes. Moreover, there should be a development of viewers’ perception toward the program by encouraging them to bring their knowledge from watching to health practice, and producing the program that was relaxing and informative. Therefore, the producers should improve the program that responded to the needs of the groups of health-care takers. The program should answer the problems of lifestyle of every group of viewers. Finally, the program should take a role to lead society, focusing on health, hygiene, and quality of life, as well as presenting informative content artfully in such a way that the viewers could feel it.

Keywords: production process of the program “The Road to Health”, television program model
“The Road to Health”, television viewers

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี